

med tunna plåtar af koppar eller marinmetall, för att skydda den för röta och mask.

FÖRHYDNING, f. 2. 1) Bottnens på ett fartyg beklädnade med plåtar af koppar eller marinmetall. — 2) Sjelfva beklädnaden, som utgöres af dessa plåtar.

FÖRHYDNINGSPAPP, n. 3. Papp, som tjäradt brukas till underlag under förhydnaden på fartyg.

FÖRHYRA, förhy'ra, v. a. 2. *F. ett fartyg*, på viss tid emot en viss öfverenskommen penningssumma betinga sig nyttjande rätten dertill. *F. en sjöman*, på viss tid emot vissa öfverenskomna villkor antaga en person till förrättning af arbete på ett fartyg. — *Förhyrande*, n. 4. o. *Förhyrning*, f. 2.

FÖRHÅLLA, förhå'lla, v. a. 3. I. (böjes som *Hålla*) Hålla något framför. — Äfv. och brukligare *Hålla för*.

FÖRHÅLLA, förhå'lla, v. a. 3. II. (böjes som *Hålla*) 1) Undanhålla. *F. någon dess lön*, ej vilja utbetala den. — 2) (föråldr.) Göra hemlighet af. *Jag vill eder icke f., att . . .* — *Syn.* Se *Dölja*. — 3) (föga brukl.) Återhålla. *F. urinen, sitt vatten. F. sanningen.* — *F. sig*, v. r. 1) (om person) a) Uppföra sig, bete sig. *F. sig väl, illa, tappert, oförvilligt. Han har f-llit sig ganska illa emot sin välgörare. Jag vet icke, huru jag skall f. mig i den saken.* — *Syn.* Se *Uppföra sig*, *Förfara*. — b) Säges om kroppar, med afseende på deras företeelser vid kemiska processer, o. s. v. *Huru f-ller sig guldet i elden?* — 2) (om sak) a) Vara i ett visst tillstånd, af viss beskaffenhet. *Huru f-ller sig sjukdomen?* Så f-ller sig saken, så f-ller det sig med den saken. *Säg mig, huru det f-ller sig. Det f-ller sig så olika, än så och än så.* — *Syn.* Vara beskaffad. — b) (mat.) Säges om en storhet med afseende på det förhållande (bem. 3), hon har till en annan. *Ett f-ller sig till två som två till fyra. Höjden f-ller sig till bredden som två till ett.* — *Syn.* Hafva proportion.

FÖRHÅLLANDE, förhå'llande, n. 4. I. Handlingen, då man förhåller (I) eller något förhållas.

FÖRHÅLLANDE, förhå'llande, n. 4. II. 1) Handlingen, då man förhåller (II) eller något förhållas: a) Undanhållande. *Lönens f. för någon.* — b) Fördöljande, förtigande. *Sanningens f.* — c) Återhållande. *Urinens f.* — 2) (om person) Uppförande, sätt att gå till väga. *Hans f. mot sin välgörare, i denna sak, kan på intel vis ursäktas.* Ingår i sammansättningen Valförhållande. — *Syn.* Se *Uppförande*, *Förfarande*. — 3) Beskaffenhet, tillstånd; vissa ifrågakvande omständigheters beskaffenhet, skick. *Sakens f. är i korthet det, att . . . Allt efter sakens f. Så är f-t med den saken, dermed. Sådant är verkliga f-t. Det är ej f-t här.* — *Syn.* Föreveltande. — 4) Sättet, huru ett ämne förhåller sig t. ex. vid en kemisk process, o. s. v. *Metalens f. i elden.* — 5) (mat.) Den enas af tvenne likartade storheter omedelbara bestämmande af den andra. *F-t emellan två och tre. F-t emellan höjden och bredden är som 3 till 2. Aritmetiskt f.*, skillnaden emellan tvenne tal, t. ex. det aritmetiska förhållandet emellan 3 och 7 är 2. *Geometriskt f.*, qvoten af tvenne tal, t. ex. det geometriska förhållandet emellan 12 och 3 är 4. — 6) Den mer eller mindre noggranna öfverensställningen emellan de särskilda delarna utaf ett arbete, ett helt. *Det är intet f. mellan massan och delarna utaf denna byggnad. Stilen*

är icke i f. till ämnet. — *Syn.* Proportion. — 7) Det sammanhang, som äger rum mellan tvenne personer eller saker, dem man betraktar tillsammans i ömsesidigt hänseende till hvarandra. *F-t emellan far och son, tjenare och husbonde. Statens f. till enskilla medborgare.* — *Syn.* Relation. — 8) Förbindelse mellan personer. *Jag står uti intet f. till honom. Stå i godt f. till någon. F-t dem emellan är ganska godt.* — Bildar sammansättningarna Affärsförhållande, Vänskapsförhållande, m. fl. — *Syn.* Relation. — *I f. till*, adverbialt talesätt: I jämförelse med, i mån af. *I f. till sin ålder har han redan goda kunskaper. Man betalar honom i f. till hans arbete.* — *Syn.* Efter, Enligt, I proportion, I mån af.

FÖRHÅLLNING, förhå'llning, f. 2. (af *Förhålla*, II) 1) Undanhållande. *Lönens f. för någon.* — 2) Återhållning. *Urinens f.* — 3) (i några sammansättningar) Förhållande (bem. 4).

FÖRHÅLLNINGSDORDER, m. 3. Order, befallning, huru någon skall förhålla sig i något visst fall. — *Syn.* Instruktion, Föreskrift. [— ordre.]

FÖRHÅLLNINGSGESEL, f. 4. pl. — *reglor.* Gifvet rättesnöre i fråga om det sätt, hvarpå någon bör förhålla sig i ett visst afseende.

FÖRHÅNA, förhå'na, v. a. 1. I hög grad häna (se d. o.). *F. någon för en sak.* — *Syn.* Se *Begabba*. — *Förhånande*, n. 4.

FÖRHÄDA, förhå'da, v. a. 4. (föga brukl.) I hög grad häda. — *Syn.* Se *Begabba*. — *Förhädande*, n. 4.

FÖRHÄFVA SIG, förhå'va, v. r. Högmodas. *F. sig öfver någon. F. sig öfver någon*, af högmod anse någon med förakt, se honom öfver axeln. — *Syn.* Se *Högmodas*.

FÖRHÄPNA, förhå'npa, n. 4. Stycke tyg eller annat tunt och mjukt ämne, som till betäckning hänges framför något. Man har sålunda Sängförhängen (sänggardiner), Fönsterförhängen (fönstergardiner), Dörrförhängen och Teaterförhängen (Ridåer).

FÖRHÄPNA SIG, förhå'npa, v. r. 1. Blifva alldeles betagen af häpnad. *F. sig öfver något, vid åsynen af något.* — *Syn.* Förhisna sig, Förfäsa sig, Förkorsa sig.

FÖRHÄRDA, förhå'rda, v. a. 4. Göra alldeles hård. Brukas endast i figurlig mening. *F. sitt hjerta, se F. sig.* — *Syn.* Förstocka. — *F. sig*, v. r. (fig.) Vara och förblifva alldeles obevlig, obotfärdig; ej låta omvända sig. — *Syn.* Förstocka sig. — Part. pass. *F-d* brukas ofta nästan adjektivt, t. ex.: *En f. bof, syndare.* — *Syn.* Förstockad, Obotfärdig. — *Förhårdande*, n. 4.

FÖRHÄRDELSE, f. 3. Förhårdadt själstillstånd. Förekommer mest i biblisk och kyrklig stil. — *Syn.* Förstockelse, Obotfärdighet.

FÖRHÄRJJA, förhå'rja, v. a. 1. Härja i grund, helt och hållet. *F. fiendens land. Gråshoppor hafva f-t en stor del af landet.* — *Syn.* Se *Härja*. — *Förhärjande*, n. 4.

FÖRHÄRJARE, m. 3. En, som förhärjar.

FÖRHÄRJELSE, f. 3. och

FÖRHÄRJNING, f. 2. 1) Handlingen, hvarigenom något förhärjas. *Landets f. af fienden.* — 2) Förhärjadt tillstånd. *Se, hvilken f. löfmaskarne anställ!*

FÖRHÄRLIGA, m. fl., se *Förherrliga*, m. fl. **FÖRHÄST**, förhå'sst, m. 2. Häst, som i anspann är förspänd främst.